

4. Uluslararası

TÜRK ŞÖLENİ

17-19 Mayıs-May 2016 Erzurum / Türkiye
International Turkic Festival • Uluslararası Türk Şöleni

17-19 Mayıs-May 2016 Erzurum / Türkiye
International Turkic Festival • Uluslararası Türk Şöleni

Fatulum Belgesi

Sayın: Arş. Gör. Müşlime Melis ÇELİKTAŞ

17-19 Mayıs 2016 tarihleri arasında düzenlediğimiz "4. Uluslararası Türk Şöleni" ne göstermiş olduğumuz ilgi ve katkıdan dolayı teşekkür ederim

Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN
Güneş Vakfı Başkanı

güneş vakfı
www.gunesvakfi.com

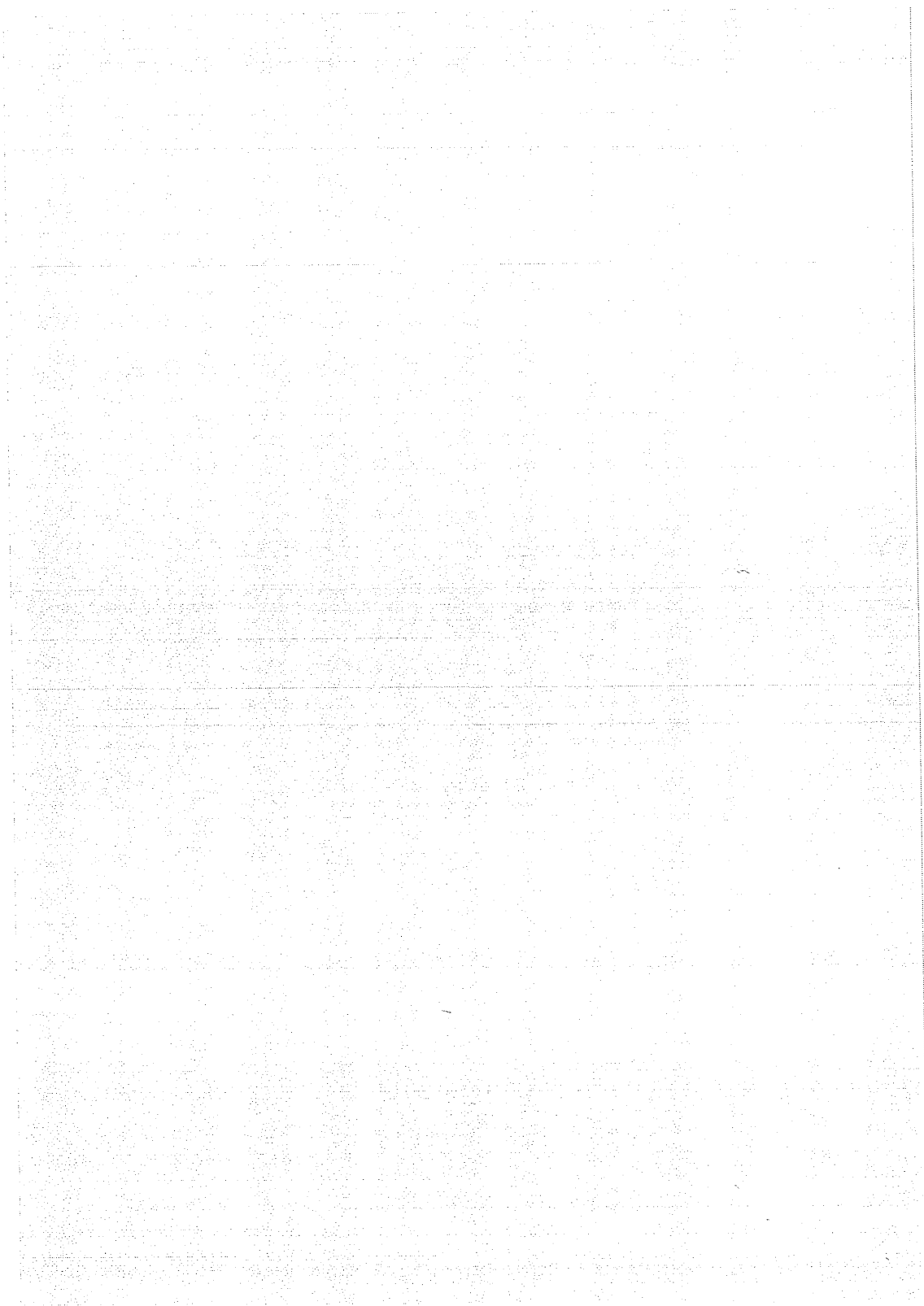
4. Uluslararası

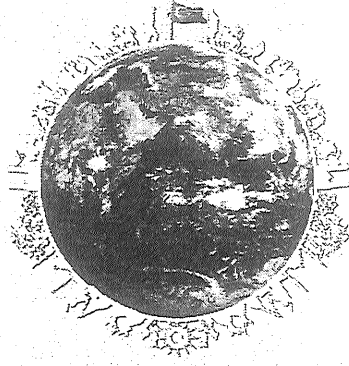
TÜRK ŞÖLENİ

TÜRK KÜLTÜRÜ SEMPOZYUMU
BİLDİRİ ÖZETLERİ

giresun

4. Uluslararası
TÜRK ŞÖLENİ
Türk Kültürü Sempozyumu
Bildiri Özetleri

4. ULUSLARARASI

TÜRK ŞÖLENİ

YAYINCI

Güneş Vakfı Yayınları

Editör

Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN

Tashih ve Redaksiyon

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Yrd. Doç. Dr. İbrahim ÜNGÖR

Dr. Nezahat CEYLAN

Düzenleyen

Güneş Vakfı İlim Kültür ve Sanat Merkezi

Baskı Öncesi Hazırlık

Yrd. Doç. Dr. Oktay ÖZGÜL

Yrd. Doç. Dr. Yavuz GÜNAŞDI

Sezer ERDOĞAN

Kapak ve İç Düzen

sm[art] ajans ve organizasyon

0442 235 1 235

ISBN

978-605-66511-4-4

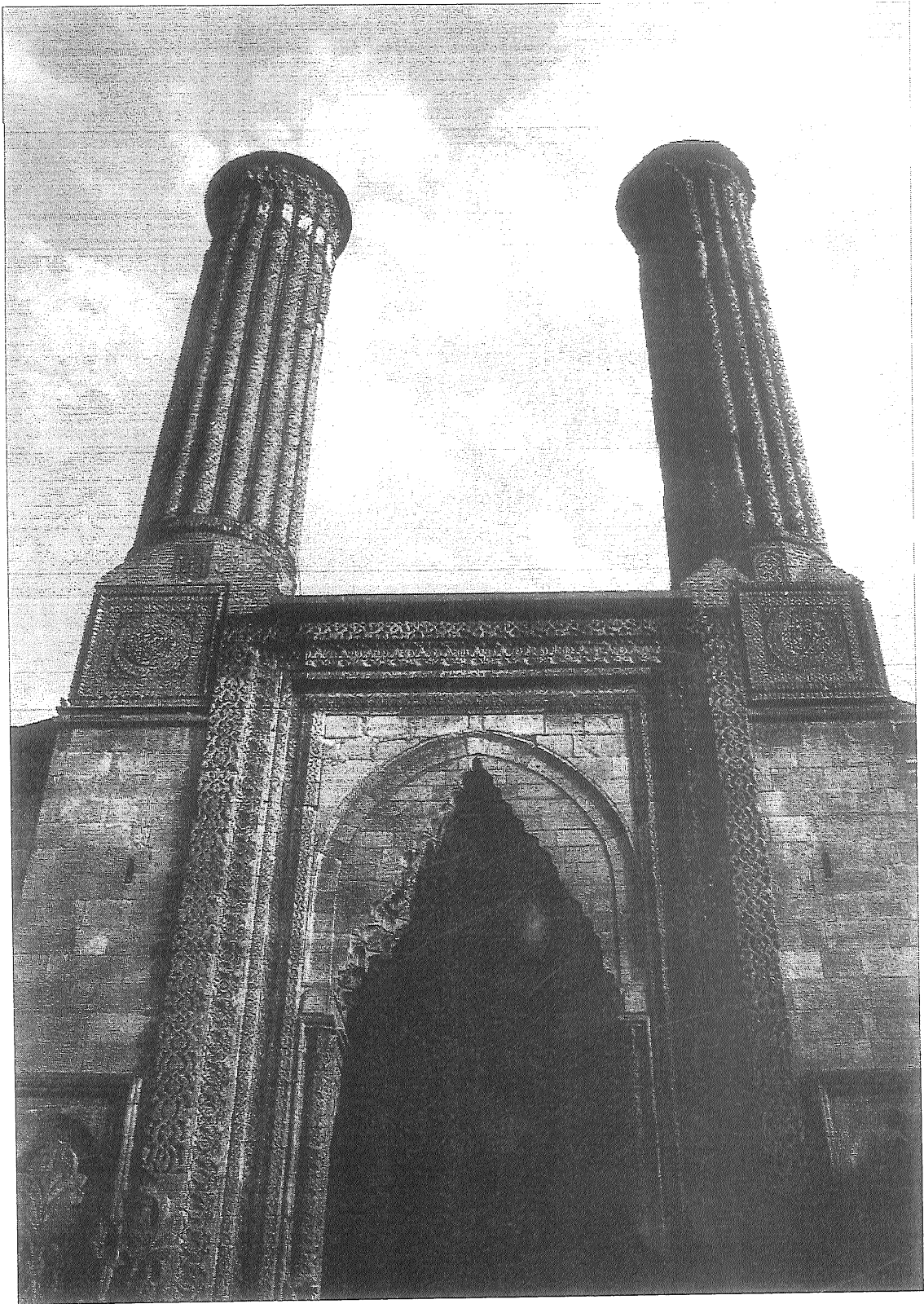
Baskı ve Cilt

Akıl Fikir Yayınları ve Dijital Matbaası

Alemdar Mahallesi Alayköşkü Caddesi

Küçük Sokak No:6/3 Cağaloğlu-İstanbul

212-514 77 77

4. ULUSLARARASI

TÜRK ŞÖLENİ

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

ONURSAL BAŞKANLAR

Sebahattin ÖZTÜRK İçişleri Bakan Yardımcısı

Dr. Ahmet ALTIPARMAK Erzurum Valisi

Mehmet SEKMEN Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı

Celalettin GÜVENÇ Kahramanmaraş Milletvekili

Rasim CİNİSLİ E. Milletvekili

Prof. Dr. Hikmet KOÇAK Atatürk Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN Güneş Vakfı Eski Genel Başkanı

TÜRK KÜLTÜRÜ SEMPOZYUMU

ONUR KONUKLARI

Osman Selahattin OSMANOĞLU Osmanlı Hanedanlığı

Sheishenkul BAKIROV Kırgızistan Spor Bakanı

Prof. Dr. Refik TURAN TTK Başkanı

Prof. Dr. Ganire PAŞAYEVA Azerbaycan Milletvekili

Rasim CİNİSLİ E. Milletvekili

Güngör Azim TUNA Eskişehir Valisi

Düsen KASEİNOV Türksoy Genel Sekreteri

Közhan YAZGAN TDAV Başkanı

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Ahmet BEŞE (Türkiye)

Prof. Dr. Alireza Hejebri NOBARI (İran)

Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN (Türkiye)

Prof. Dr. Ayabek BAYNİYAZOV (Kazakistan)

Prof. Dr. Fadıl HOCA (Azerbaycan)

Prof. Dr. Fırat PURTAŞ (Türkiye)

Prof. Dr. Hanifi PALABIYIK (Türkiye)

Prof. Dr. Kylyshbay Bisenov (Kazakistan)

Prof. Dr. Refik TURAN (Türkiye)

Prof. Dr. Salim CÖHCE (Türkiye)

Prof. Dr. Salim GÖKÇEN (Türkiye)

Prof. Dr. Suleyman KAYIPOV (Kırgızistan)

Prof. Dr. Şureddin MEMMEDLİ (Gürcistan)

Prof. Dr. Veli BAŞŞALİYEV (Azerbaycan-Nahcivan)

Doç. Dr. Alper Cihan KONYALIOĞLU (Türkiye)

Doç. Dr. Ellada GARAYZADE (Azerbaycan)

Doç. Dr. Gülnara GOCAEVA (Gürcistan)

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL (Türkiye)

Yrd. Doç. Dr. Canar BAYNİYAZOVA (Kazakistan)

Yrd. Doç. Dr. Caşteğın TURGUNBAYER (Kırgızistan)

Yrd. Doç. Dr. İbrahim ÜNGÖR (Türkiye)

TÜRK KÜLTÜRÜ

SEMPOZYUMU

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Yrd. Doç. Dr. Kıyal Kamchybekova ABDİRİM (Kırgızistan)

Yrd. Doç. Dr. Oktay ÖZGÜL (Türkiye)

Yrd. Doç. Dr. Oleg RÜSTEMOV (Ukrayna-Kırım)

Yrd. Doç. Dr. Yavuz GÜNAŞDI (Türkiye)

Dr. Nezahat CEYLAN (Türkiye)

Dr. Rafael MUKHAMETDİNOV (Rusya)

Okutman Zeki KOTAN (Türkiye)

Anver İUMAGULOV (Rusya)

Düsen KASEİNOV (Kazakistan)

Fatih ÇAPANOĞLU (Türkiye)

Hadi GERGİT (Türkiye)

İbrahim KAŞIKÇI (Türkiye)

İsmail ARSLAN (Türkiye)

Sayana MONGUSH (Rusya-Abakan)

Şerife ARSLAN (Bulgaristan)

Zera BEKİROVA (Ukrayna-Kırım)

SEMPOZYUM BİLİM ve DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. Abdulkadir DONUK - İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Ahad ANDİCAN - İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet BEŞE - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet TAŞAĞIL - Yeditepe Üniversitesi
Prof. Dr. Alireza Hejebri NOBARI - Tahran Tarbiat Modares Üniversitesi
Prof. Dr. Atilla DURSUN - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Dilaver DÜZGÜN - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ekrem MEMİŞ - Sinop Üniversitesi
Prof. Dr. Ersin GÜLSOY - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma GEÇİKLİ - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Fazlı POLAT - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Hadi KADIOĞLU - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Haldun ÖZKAN - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Haluk SELVİ - Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Ali ŞAHİN - Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan BAHAR - Selcuk Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Basri KARADENİZ - Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin Ali KUTLU - Kafkas Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin KARADAĞ - Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin YURTTAŞ - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim TELLİOĞLU - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. İlhami DURMUŞ - Gazi Üniversitesi

SEMPOZYUM BİLİM ve DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. Kazım KÖKTEKİN - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Kemal POLAT - Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Prof. Dr. Kenan DEMİRAYAK - Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Prof. Dr. Lütfü DEMİR - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Maya PAHİMOVA - Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi
Prof. Dr. Muhammet Hanefi PALABIYIK - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Murat KARAOĞLU - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Najat SAYEM - Yemen Üniversitesi
Prof. Dr. Neslihan DURAK - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan BÜYÜKALACA - Korkut Ata Üniversitesi
Prof. Dr. Özdemir KOÇAK - Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Rafet ASLANTAŞ - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Sadettin Yağmur GÖMEÇ - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Saleh SULTANSOY - TOBB Üniversitesi
Prof. Dr. Salih ÇEÇEN - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Saliha KODAY - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Salim COHCE - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Salim GÖKÇEN - Erzincan Üniversitesi
Prof. Dr. Sebahattin BALCI - Manas Üniversitesi
Prof. Dr. Sefer AŞUROV - Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi
Prof. Dr. Selçuk URAL - Kafkas Üniversitesi

SEMPOZYUM BİLİM ve DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ - İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Tevfik GÜLSOY - Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr. Turgut YİĞİT - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Veli BAHŞALİYEV - Nahcivan Azerbaycan Bilimler Akademisi
Prof. Dr. Zeki İŞCAN - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf KILIÇ - Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki KODAY - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Anıl YILMAZ - Katip Celebi Üniversitesi
Doç. Dr. Bahattin ÇELİK - Ardahan Üniversitesi
Doç. Dr. Erkan GÖKSU - Katip Celebi Üniversitesi
Doç. Dr. Huseyin BAYDEMİR - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. İlyas TOPSAKAL - İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Metin BAYRAK - Manas Üniversitesi
Doç. Dr. M. Hanefi MACİT - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. M. Serdar ERCİŞLİ - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Mitat DURMUŞ - Ardahan Üniversitesi
Doç. Dr. Müdahir ÖZGÜL - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Nurettin KOÇHAN - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Nurettin ÖZTÜRK - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Soner HUNKAN - Trakya Üniversitesi
Doç. Doç. Dr. İbrahim ERDAL - Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Ümit KILIÇ - Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet TOKSOY - Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

SEMPOZYUM BİLİM ve DANIŞMA KURULU

- Yrd. Doç. Dr. Fikret ARARGÜÇ - Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gulcin ANSEROVNA - Kızılorda Korkut Ata Devlet Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hasan GEYİKOĞLU - Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AYKUN - Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ERSUNGUR - Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Oğuz ŞİMŞEK - Ardahan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Recai KIZILTUNÇ - Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selma PEHLİVAN - Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Suat VURAL - Ardahan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tacettin ŞİMŞEK - Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Zerrin KÖŞKLÜ - Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mayrambek OROZOBAYEV - Ardahan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARAGEÇİ-Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurgül MOLDALIEVA - Ardahan Üniversitesi
Dr. Tsend BATTULGA - Moğolistan Devlet Üniversitesi
Öğr. Gör. Arslantürk AKYILDIZ - Iğdır Üniversitesi
Öğr. Gör. Adem DUMLU - Kafkas Üniversitesi
Arş. Gör. Ali AKYAR-Ardahan Üniversitesi

**BUDDHİZM VE AK HUNLARIN BUDDHİZM'E
KARŞI TUTUMU**

**BUDDHISM AND WHITE HUNS' ATTITUDES
TOWARDS BUDDHISM**

Müslüme Melis ÇELİKTAŞ*

ÖZET

Siddhartha Gotama'nın yaşamı idame etme konusundaki felsefe ve öğretilerinden oluşan Buddhizm, onun yaşadığı dönem olarak tahmin edilen M.Ö. V. ve VI. yüzyılda ortaya çıkmış olup, M.S. I. yy'da yayılmaya başlamıştır. Her ne kadar Buddhizm Çin'e mal edilse de Buddhizm'in çıkış noktası günümüzde Nepal topraklarında yer alan eski Hindistan coğrafyasıdır. Buddhizm, Hint ve Çinliler için olduğu kadar Türkler için de önemlidir. Türklerin karşılaştığı ilk yabancı din olan Buddhizm, M.S. 4. ve 6. yüzyıllarda Hindistan coğrafyasında yaşamış olan Ak Hunlar döneminde de var olmuş ve Ak Hun hükümdarları da ister istemez bu dinden etkilenmiş ya da tepkilerini göstermişlerdir. Özellikle Ak Hun hükümdarlarından Mihirakula'nın Buddhizm'e olan yaklaşımı hem Hint hem de Çin kaynaklarında yer almaktadır.

Çalışmamızda Buddhizm hakkında genel bilgiler verilip Ak Hun hükümdarlarının bu öğreti karşısındaki tutumu incelenip değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Buddhizm, Siddhartha Gotama, Ak Hunlar, Mihirakula, Hunlar ve Buddhizm.

ABSTRACT

Buddhism consisted of Siddhartha Gautama's teachings and philosophy about sustaining of life, was emerged in the 5th and 6th centuries B.C. estimated period he lived and began to spread in the 1st century A.D. Although

* Araştırma Görevlisi Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Tarih Bölümü, melis644@hotmail.com, Trabzon-Türkiye - Res. Assist. Dr., Karadeniz Technical University, History Department, melis644@hotmail.com, Trabzon-Turkey.

it is seen as Buddhism was born in China, it's starting point is an ancient India geography located in the today's territory of Nepal. Buddhism is also important for Turkey as well as for Indian and Chinese. Seen as the first foreign language of Turks, Buddhism was also existed in the period of White Huns lived in India geography in the 4th and 6th centuries A.D. and White Hun rulers were also necessarily affected by this religion or demonstrated their reactions. Especially, an approach of Mihirakula the ruler of White Huns to Buddhism is seen in both Indian and China sources.

In our works, will be provided an overview of Buddhism and will be examined an attitudes of White Huns rulers towards this doctrine.

Keywords: Buddhism, Gotama, Huns and Buddhism, Mihirakula, Sid-dhartha, White Huns.